

Informácia z inštruktážno-metodického zamestnania kriminalistických technikov

„Aplikácia aktuálnych poznatkov odvetví kriminalistická chémia a genetická analýza v kriminalisticko-technickej praxi“

V dňoch 3. – 4. decembra 2019 sa v priestoroch Vzdelávacieho a rehabilitačného centra prokuratúry Slovenskej republiky v Starej Lesnej uskutočnilo inštruktážno-metodické zamestnanie kriminalistických technikov pod záštitou Odboru pátrania a kriminalisticko-technických činností úradu kriminálnej polície Prezídia Policajného zboru (OPKTČ ÚKP P PZ) na tému: „**Aplikácia aktuálnych poznatkov odvetví kriminalistická chémia a genetická analýza v kriminalisticko-technickej praxi**“. Cieľom inštruktážno-metodického zamestnania bolo zvyšovanie odborných vedomostí a praktických zručností kriminalistických technikov v oblasti kriminalistickej chémie, kriminalistickej biológie a kriminalistickej genetickej analýzy. Lektormi boli starší experti z Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ (KEÚ PZ) v Košiciach z odboru prírodovedného skúmania a kriminalistickej identifikácie (**mjr. RNDr. Ladislav Halás, mjr. RNDr. Peter Chovan**), starší experti z KEÚ PZ v Bratislave z odboru prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz (**mjr. Ing. Andrea Poláková, mjr. Ing. Patrik Matejov, mjr. Ing. Róbert Varga, mjr. Ing. Peter Mihály**) a vedúca Kontrolného chemického laboratória civilnej ochrany v Jasove **RNDr. Jana Pahárová**. Zamestnania sa zúčastnili aj pedagógovia zo Strednej odbornej školy PZ v Košiciach a vedecko-pedagogický pracovník katedry kriminalistiky a forenzných vied Akadémie PZ v Bratislave **kpt. Mgr. Ľuboš Cehlárik**.

Celoslovenské stretnutie kriminalistických technikov zahájil **pplk. JUDr. Daniel Čechvala** (zástupca riaditeľa OPKTČ ÚKP P PZ) a po krátkom príhovore odovzdal slovo staršiemu expertovi mjr. RNDr. Ladislavovi Halásovi, ktorý sa vo svojej prednáške venoval najmä nedostatkom pri zaisťovaní omamných a psychotropných látok, metóde vzorkovania konope. Okrem iného sa v priebehu prednášky riešili aktuálne problémy metamfetamínovej, kokaínovej, heroínovej drogovej scény vo vzťahu ku kriminalisticko-technickým úkonom. Záver prvej prednášky bol venovaný novým syntetickým drogám s následnou diskusiou.

Druhú prednášku viedol mjr. RNDr. Peter Chovan, v ktorej sa venoval najmä zásadám zaisťovania pevných horľavých látok, horľavých kvapalín a iných kriminalistických stôp za účelom zisťovania chemických a fyzikálnych príčin vzniku požiarov. Obe prednášky boli výraznou mierou obohatené o obrazový materiál pre lepšie pochopenie problematiky.

Po krátkej prestávke nasledovala prednáška RNDr. Jany Pahárovej, ktorá pôsobí ako vedúca Kontrolného chemického laboratória civilnej ochrany v Jasove (KCHL CO). V prednáške sa zamerala najmä na prezentáciu základných úloh KCHL CO, súčinnosť vo vzťahu k Policajnému zboru SR na základe Nariadenia MV SR č. 125/2010 o postupe pri vyžiadaní výjazdu KCHL CO a jeho vysielaní na zásah alebo inú činnosť, súčinnosť pri vyšetrovaní podozrivých poštových zásielok, súčinnosť na úseku environmentálnej kriminality a požiaroch, na zásahovú a operatívnu činnosť v prospech Národnej protidrogovej jednotky/NAKA. Prednášajúca doplnila svoju prezentáciu o rozličné prípadové štúdie realizované za účasti KCHL CO s príslušným obrazovým materiálom. Po prednáške nasledovala prezentácia časti prenosného prístrojového vybavenia (napr. ATR infračervený spektrometer, Ramanov spektrometer, XRF spektrometer, dozimetre, prístroje na detekciu alfa, beta a gama žiarenia) a prístrojového vybavenia mobilného laboratória – vozidla.

Po obede bola prvou prednášajúcou mjr. Ing. Andrea Poláková, ktorá sa vo svojej prednáške venovala predstaveniu činnosti oddelenia biológie a genetickej analýzy KEÚ PZ,

cieľom a výsledkom kriminalistického skúmania. Staršia expertka sa zamerala na problematiku Národnej databázy profilov DNA vo vzťahu ku CODIS web systému, jeho softvérovému vybaveniu a princípom výmeny profilov DNA na základe Prümskej dohody s praktickými ukázkami. V ďalšej časti boli poslucháči oboznámení s presnou definíciou porovnávacieho materiálu, jeho formami, pôvodom, balením a označovaním predmetov na skúmanie. Počas prednášky bol diskutovaný aj princíp legislatívneho rámca, na základe ktorého je možné spracovávať porovnávací materiál od podozrivých osôb.

Po prestávke nasledovala prednáška mjr. Ing. Patrika Matejova, ktorý sa zameral najmä na zásady zaisťovania stôp na skúmanie metódami kriminalistickej biológie a kriminalistickej genetickej analýzy, dodržiavanie protikontaminačných opatrení, zásady používania jednotlivých odberových materiálov pri zaisťovaní niektorých druhov biologických stôp (doplnené bohatým obrazovým materiálom), ako aj na nedostatky a chyby pri zaisťovaní, označovaní a balení biologických stôp. Na záver starší expert prezentoval dve prípadové štúdie pre praktickú ilustráciu práce kriminalistických technikov a expertov na mieste činu. Prvý prednáškový deň bol ukončený bohatou diskusiou o praktických problémoch kriminalistických technikov pri výkone kriminalisticko-technickej činnosti.

Záver dňa patril pplk. JUDr. Danielovi Čechvalovi, ktorí prítomným poslucháčom prakticky ukázal dokumentovanie miesta činu 3D laserovým terestrickým skenerom.

Druhý deň inštruktážno-metodického zamestnania zahájil mjr. Ing. Patrik Matejov, ktorý prakticky demonštroval princípy používania odberových materiálov pri zaisťovaní vybraných druhov biologických stôp (dotykové stopy, krvné stopy, nečistoty spod nechtov a i.).

Po praktických ukázkach nasledovala prednáška mjr. Ing. Róberta Vargu na tému „Skúmanie povýstrelových splodín“. V úvode boli poslucháči oboznámení so zdrojmi povýstrelových splodín (zápalka alebo zápalková zlož náboja), chemickým zložením a ich šírením do priestoru z rôznych typov zbraní. Ďalej sa zameral najmä na predstavenie pomôcok a materiálov potrebných pre zaisťovanie povýstrelových splodín (vysvetľoval ich správne používanie), ako aj na techniky zaisťovania povýstrelových splodín podľa charakteru stôp a druhu podkladov. Dôležitou súčasťou prezentácie bolo poukazovanie na nedostatky a chyby pri zaisťovaní, označovaní a balení kriminalistických stôp v danom odvetví. V ďalšej časti prednášky sa starší expert zamerl na stratégiu zaisťovania povýstrelových splodín pri vraždách, samovraždách a iných prípadoch, kedy bola použitá strelná zbraň, ako aj na správne dokumentovanie stôp pred samotným zaisťovaním, pričom opäť poukazoval na nedostatky a chyby kriminalisticko-technickej činnosti za účelom usmernenia a zjednotenia práce kriminalistických technikov na mieste činu. V závere sa prednášajúci venoval špecifickým prípadom zaisťovania povýstrelových splodín a spôsobu zaisťovania odevných zvrškov v prípadoch, kedy bola použitá strelná zbraň. Prednáška bola opäť doplnená o bohatý obrazový materiál.

Inštruktážno-metodické zamestnanie uzatvoril svojimi prednáškami starší expert mjr. Ing. Peter Mihály. Jeho prvá prednáška bola zameraná na tému „Chemické stopy pri dopravných nehodách“, v ktorej sa venoval najmä fotodokumentácii, zaisťovaniu oterov autolakov poškodených vozidiel, porovnávacích a podkladových materiálov z ich karosérií na biele daktyloskopické fólie v súlade s princípom teórie odrazu. Starší expert okrem iného upozornil kriminalistických technikov na možnosť typovania vozidiel na základe úlomkov autolakov pri neobjasnených dopravných nehodách pomocou Európskej databázy autolakov EUCAP. Druhá prednáška bola venovaná téme „Mikrostopy pri vraždách a násilných trestných činoch“. Prednášajúci sa venoval najmä metódam zaisťovania mikrostôp textilných vlákien a baleniu textilných materiálov. Záverečná prednáška bola venovaná problematike skúmania pofarbených bankoviek pochádzajúcich z trestnej činnosti.

Závěrečné celoslovenské inštruktážno-metodické zamestnanie v roku 2019 ukončil pplk. JUDr. Daniel Čechvala spolu s mjr. Mgr. Sylviou Rampachovou. Pri tejto príležitosti si členovia katedry kriminalistiky a forenzných vied Akadémie Policajného zboru v Bratislave dovoľujú úprimne poďakovať celému organizačnému tímu jednotlivých inštruktážno-metodických zamestnaní za bohatý odborný program plný praktických ukážok v rámci širokého spektra metód kriminalistickej techniky.

Všetky získané aktuálne informácie, nové odborné vedomosti a praktické skúsenosti si majú vedecko-pedagogickí pracovníci osvojovať z dôvodu zvyšovania vlastnej odbornej úrovne s cieľom ich aplikovania do pedagogického procesu.

*kpt. Mgr. Luboš Cehlárik
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra kriminalistiky a forenzných vied
tel.: 0961057473
e-mail: lubos.cehlarik@minv.sk*